

Viladoms de Dalt

Castellbell i el Vilar

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Viladoms de Dalt
Emplaçament A l'est del terme municipal
Alçada: 332

Coordenades:

Latitud: 41.63863
Longitud: 1.8804
UTM Est (X): 406754
UTM Nord (Y): 4610260

Classificació

Número de fitxa 08053 - 156
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular Modern Medieval
Segle XIV-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Es troba abandonat i en estat ruïnós. No conserva la coberta.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08052A0080000600000OD
Autoria de la fitxa Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: dj., 08/12/2016 - 01:00

Descripció

Mas ubicat a l'est del terme municipal, en una elevació important que li permet dominar visualment una bona extensió. Tant per la banda de Castellbell i el Vilar fins a Montserrat com de Rellinars. El seu estat és ruïnós, sobretot després dels espolis que ha patit al llarg dels darrers anys. Malgrat tot, encara s'entreveu la potència del mas. En resten els murs que delimiten la planta.

Es conserven una sèrie d'estructures i parts arquitectòniques en mal estat; com l'arrencada del brancal esquerra d'una portalada de pedra i dues arcades també de pedra que formaven part del celler. També la cisterna per a la recollida d'aigües pluvials. Entre el mur superior de la cisterna i arran de la paret del celler, mig colgades, hi ha tres tines, dues de rodones i una de quadrada. Les boixes donen cap al celler, però no són visibles degut a l'enderroc dels murs.

S'observen altres dependències pròpies d'un mas d'aquestes dimensions, com les corts, i un indret on segons informació oral hi havia el trull per l'oli.

A mà dreta, al costat d'un xiprer, hi ha la capella dedicada a Nostra Senyora de Montserrat. No conserva la coberta i el seu estat de conservació és molt dolent. Encara s'hi observen restes de pintures en les fornícules dels murs laterals.

Observacions:

La primera foto està extreta del blog naturaipedra.blogspot.com

(Cont. Història): Pere Viladoms va prendre possessió del mas Llevallol, de mans de Josep Vall el mateix dia 17 de febrer davant Benet Font, notari de Manresa, i els testimonis Gabriel i Francesc Grau, pagesos del Vilar. A Pere Viladoms, que testà l'any 1685, va succeir-lo el seu fill Macià Viladoms.

L'any 1745, Maria Viladoms de Dalt era vídua de Francesc Santjoan, pagès de Sant Vicenç de Castellet, i l'any següent, la propietària del mas Viladoms de Dalt, que tenia ferreria, era la senyora Rosa Santjoan, vídua de Josep Viladoms.

L'any 1771, Joan Gibert, propietari del mas va establir en emfiteusi diverses peces de terra de la seva heretat a vuit parcers, situades al Prat, al Solell del Prat, a l'Obaga Fosca i al Serrat de les Pinasses, amb la facultat de poder-hi construir una barraca a cadascun dels parcers.

L'any 1822 els propietaris del mas són Josep Sagristà i el seu fill Macià Sagristà i Soler.

L'any 1907 els propietaris abandonen la casa per marxar a la ciutat i entren a viure uns masovers perquè en tinguin cura.

El 1958, ho compra el constructor Fidel Puig per tal de fer-ne un restaurant i una urbanització al voltant. Malgrat haver-ne començat les obres el projecte no va prosperar i després de treure'n les teules, la degradació i l'espoli van fer la resta.

Història

El nom més antic conegut és el del de Llevàllol sobirà, que constaria en un capbreu de 1328. Al seu costat hi havia el mas Llevallol Jussà. El canvi de nom s'hauria produït a mitjans del segle XVII quan la família Viladoms compra les dues propietats.

El 29 de setembre de 1288, Pere de Solà, del mas Llevalloll (futur Viladoms de Dalt), fa un establiment a Maria de Llevallol, vídua de Pere de Llevallol.

La llista de propietaris del mas és llarga i ben documentada. Alguns d'ells seran Jaume de Llevallol (1292), Romeu de Llevallol (1323), Pere de Llevallol Superior (1331), Bernat de Llevallol Inferior (1333, així com Bernat de Llevallol (1431).

L'any 1561 se signen els capítols matrimonials entre Constança Vall, filla de Joan Vall, de Mura amb Joan Comesvelles, en el qual acte fou hipotecat el mas Llevalloll, del qual constava com a propietari l'any 1580 en Francesc Vall, fill del senyor Montserrat Vall, de Mura.

El 14 de febrer de 1652, Ramon Vall i el seu fill Josep, pagesos del terme de Mura, venen el mas Llevallol a

Pere Viladoms, pagès de la parròquia de Santa Maria del Vilar. Ens els documents diu que l'heretat afrontava amb les terres del mas Comesvelles, amb les Josep Puig, amb les de Francesc Grau i amb les del mas Viladoms, d'on provenia el comprador. El censal pel preu d'aquella venda era de tres-centes lliures. El 17 de febrer va signar la venda Maria Despalau, muller del baró de Castellbell i també va fer-ho Vicenç Gatillepas, rector de la parròquia de Santa Maria del Vilar.

Pere Viladoms va prendre possessió del mas Llevallol, de mans de Josep Vall el mateix dia 17 de febrer davant Benet Font, notari de Manresa, i els testimonis Gabriel i Francesc Grau, pagesos del Vilar. A Pere Viladoms, que testà l'any 1685, va succeir-lo el seu fill Macià Viladoms.

L'any 1745, Maria Viladoms de Dalt era vídua de Francesc Santjoan, pagès de Sant Vicenç de Castellet, i l'any següent, la propietària del mas Viladoms de Dalt, que tenia ferreria, era la senyora Rosa Santjoan, vídua de Josep Viladoms.

L'any 1771, Joan Gibert, propietari del mas va establir en emfiteusi diverses peces de terra de la seva heretat a vuit parcers, situades al Prat, al Solell del Prat, a l'Obaga Fosca i al Serrat de les Pinasses, amb la facultat de poder-hi construir una barraca a cadascun dels parcers.

L'any 1822 els propietaris del mas són Josep Sagristà i el seu fill Macià Sagristà i Soler.

El nom més antic conegut és del de Llevallol sobirà, que constaria en un capbreu de 1328. El Mas de Viladoms de Baix seria doncs el Llevallol jussà. El canvi de nom s'hauria produït a mitjans del segle XVII quan la família Viladoms compra les dues propietats.

El 29 de setembre de 1288, Pere de Solà, del mas Llevallol (futur Viladoms de Dalt), fa un establiment a Maria de Llevallol, vídua de Pere de Llevallol.

La llista de propietaris del mas és llarga i ben documentada. Alguns d'ells seran Jaume de Llevallol (1292), Romeu de Llevallol (1323), Pere de Llevallol Superior (1331), Bernat de Llevallol Inferior (1333, així com Bernat de Llevallol (1431).

L'any 1561 se signen els capítols matrimonials entre Constança Vall, filla de Joan Vall, de Mura amb Joan comesvelles, en el qual acte fou hipotecat el mas Llevallol, del qual constava com a propietari l'any 1580 en Francesc Vall, fill del senyor Montserrat Vall, de Mura.

El 14 de febrer de 1652, Ramon Vall i el seu fill Josep, pagesos del terme de Mura, venen el mas Llevallol a Pere Viladoms, pagès de la parròquia de Santa Maria del Vilar. Ens els documents diu que l'heretat afrontava amb les terres del mas Comesvelles, amb les Josep Puig, amb les de Francesc Grau i amb les del mas Viladoms, d'on provenia el comprador. El censal pel preu d'aquella venda era de tres-centes lliures. El 17 de febrer va signar la venda Maria Despalau, muller del baró de Castellbell i també va fer-ho Vicenç Gatillepas, rector de la parròquia de Santa Maria del Vilar.

Bibliografia

BROSSA VILA, Carme (1998). El llegat històric d'un poble: Castellebl i el Vilar. Ajuntament de Castellbell i el Vilar.

FRONTERA, Genís i DEVANT, Jèssica (2004). Castellbell i el Vilar. Història i memòria gràfica. Castrebell i el Vilar: El Brogit.

PUIGDELLÍVOL, Marcel·lí (2014). Viladoms de dalt; dins El Brogit, 393; octubre de 2014; pp. 9.

VALLS i PUEYO, Joan (1989). Viladoms de Dalt: una vella masia. Dins El Brogit, núm. 110, juliol-agost.

VALLS i PUEYO, Joan (2003). Castelobello. De Viladoms a Vilamarics passant pel Vilar o els primers pobladors amb nom conegut de Castellbell i el Vilar. Ed. Ajuntament de Castellbell i el Vilar.

VALLS i PUEYO, Joan (2003). Les barraques de vinya, una part del nostre patrimoni arquitectònic. Dins El Brogit, núm. 268, maig.

<http://naturaipendra.blogspot.com.es/>

